

[Christmas Møller.]

begribeligvis, men man kan kun forhandle dem i den lige og almindelige Valgrets Danmark paa en eneste Basis, nemlig den, at Sandsynligheden for retfærdige Resultater bliver større, end den er ved den nuværende Valglov, og ikke mindre.

Indenrigsministeren (Dahlggaard): Jeg takker for den almindelige Tilslutning, det foreliggende Forslag har faaet — dog ved jeg ikke rigtig, om det ærede Medlem Hr. Krag gav Forslaget sin Tilslutning. Det ærede Medlem ankede over, at det var affattet i et daarligt Sprog. I den Henseende skal der ikke komme noget imellem det ærede Medlem og mig. Hvis det ærede Medlem kan skrive det bedre, saa accepterer jeg det uforbeholdent.

En enkelt Bemærkning angaaende selve Forslaget her fra det ærede Medlems Side maa bero paa en Misforstaaelse. Det ærede Medlem sagde, at hvis Socialdemokratiet havde baaret sig ad ved Opstillingen af Kandidater paa samme Maade som andre Partier, vilde dette Forslag i det hele taget være overflødig. Det maa bero paa en Misforstaaelse. Der er her i Hovedstadsomraadet 18 Kredse. Den almindelige Fremgangsmaade er, at et Parti stiller op i hver af disse Kredse. Lad os nu forudsætte, at Socialdemokratiet stillede en Kandidat op i hver Kreds, saa er Forholdet dette, at Socialdemokratiet fik valgt 16 Mand her inden for Hovedstadsomraadet; det vil altsaa sige, at Socialdemokratiet, hvis det havde opstillet 18 Kandidater, vilde have haft 2 Stedfortrædere, og disse 2 Stedfortrædere vilde allerede nu være Medlemmer af dette høje Ting, nemlig dels i Kraft af, at tidligere Undervisningsminister Borgbjerg er død, og dels i Kraft af, at tidligere Medlem af dette høje Ting O. Andersen udnævntes til Borgmester. I saa Tilfælde vilde Situationen i dette Øjeblik for Socialdemokratiets Vedkommende have været, at Socialdemokratiet overhovedet ingen Stedfortrædere havde tilbage.

Derfor vil jeg ogsaa haabe, at det ærede Medlem ikke vil gaa imod dette Forslag, og jeg synes, at der er saa meget mindre Grund til for Venstre at gøre det, som det, der her er foreslaaet, er ganske analogt til det, Venstre havde Interesse i blev gennemført i 1920. Da Rigsdagsvalgloven af 11. April 1920 blev gennemført, var der ingen Regel i denne Valglov om Overførsel af et Mandat fra en Amtskreds til en anden. Saa skete der det, at Venstre ved 26. April-Valget 1920 fik valgt alle sine

6 Kandidater i Ringkøbing Amt. (*Krag:* Det er rettet). Ja, det er lige det, jeg staaar og siger til det ærede Medlem; det blev derefter rettet ved Valglovsændringen, og saa er det, jeg siger, at saa synes jeg ærligt talt, at det ærede Medlem og hans Parti maaske mere end noget andet er forpligtet til, naar der paavises et tilsvarende Hul i Valgloven derved, at der ingen Regel er om, hvad der sker, naar Stedfortræderne er opbrugt ikke blot for en Amtskreds, men for et helt Omraade, da at medvirke til, at dette Hul bliver udfyldt.

Det ærede Medlem rejste i Forbindelse med dette Spørgsmaal meget omfattende Spørgsmaal vedrørende eventuelle Valglovsændringer, og Udgangspunktet for disse Betragtninger var bl. a. dette, at den almindelige Vælger ikke mere kan forstaa, hvad det er, der foregaar. Jeg maa nu sige, at denne Begrundelse vil i hvert Tilfælde ikke for mig være afgørende. Naar jeg tænker paa, hvordan den almindelige Vælger var stillet i sin Tid, da vi havde en Valglov, som Venstrepartiet var glad for, og hvordan den almindelige Vælger er stillet i Dag, tror jeg, jeg tør sige, at den almindelige Vælger forstaaar ganske anderledes, hvad der foregaar i Dag. Tænk paa, hvordan den almindelige Vælger dengang var stillet! I mangfoldige Tilfælde vidste han, at Stemmen var fuldstændig spildt, hvis han afgav sin Stemme for den, han helst vilde stemme paa, han var ofte tvungen til at stemme paa et andet Partis Kandidat, for at hans Stemme ikke skulde gaa fuldkommen til Spilde.

Derfor siger jeg, at i hvert Tilfælde var Valgloven af 1920 et umaadeligt Fremskridt i saa Henseende. Men det vil ikke sige, at der ikke for den gældende Valglovs Vedkommende kan paapeges Mangler, efter min Mening endogsaa meget betydelige Mangler og ogsaa saadanne Mangler, at der meget vel kunde være Baggrund for at gaa til Ændringer af større Omfang. Det har ogsaa vist sig i den Tid, der er gaaet siden, at man ikke fra nogen Side har sat sig derimod. Dengang det ærede Medlem var Indenrigsminister og fremsatte et Lovforslag i 1928, gik alle Partier ind i Arbejdet for en Ændring af den gældende Valglov. De to nuværende Regeringspartier stillede et samlet Forslag om en helt ny Valglov og stillede det netop den mindeværdige Dag, da det ærede Medlem Hr. Christmas Møller kom for Skade at droppe den daværende Minister, det ærede Medlem Hr. Krag, den 23. Marts 1929. (*Christmas Møller:* den 21. Marts). Naa, ja, den 21. Marts 1929.